

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Сучасний етап розвитку митної політики України дуже ускладнений внутрішніми обставинами. Головний її напрямок — з'ясування форм та методів її здійснення до міжнародних митних норм, правил, стандартів вступає у суперечку до необхідності забезпечувати стабільність внутрішнього ринку. Особливо це стосується в останній час практики застосування мір нетарифного регулювання.

Дійсно, нетарифні міри регулювання як й всі адміністративні міри дають найближчий бажаний результат. Тобто введення цих мір для регулювання зовнішньоекономічних відносин вже із моменту їх застосування надає (або повинно надавати) того чи іншого результату. Наша держава, нажаль, дуже часто застосовує такі міри. Можливо це пов'язано з тим, що посадовці органів, які приймають такі рішення, продовжують керувати зовнішньоекономічними відносинами за зразками адміністративно-командної системи.

Однак необхідно відмітити, що в українському законодавстві й досі немає чіткого визначення поняття нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Так, уперше в українському законодавстві, а саме, в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 липня 1991 р. був застосований термін «нетарифне регулювання». Пізніше у цілій низці законодавчих актів використовується цей термін. Зокрема в Законі України «Про митну справу в Україні» від 25 червня 1991 р., в Митному Кодексі від 12 грудня 1991 р., а також і в діючому Митному кодексі України від 13 березня 2012 р. в ряді статей використовується термін «нетарифне регулювання», але це поняття й досі не розкрито, а дається визначення заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тому, оскільки відсутнє нормативне тлумачення терміну, є можливість для доктринальних роз'яснень того чи іншого терміну, поняття, явища. Поняття «нетарифне регулювання» не є винятком.

В українській та російській юридичній науці термін «нетарифне регулювання» розглядався багатьма авторами. Так, наприклад, Додін Є. В. під цим терміном розуміє встановлені законодавцем обмежувально-заборонні заходи, які перешкоджають проникненню імпорتنих товарів на внутрішній ринок України з метою захисту інтересів вітчизняного виробника та споживача. Колективом авторів підручника «Митне право України» Академії митної служби України дається таке визначення «нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності» — це комплекс заходів заборонного та обмежувального характеру, які не

допускають проникнення іноземних товарів на внутрішній ринок, таких товарів, що зможуть нанести шкоду національній економіці різким зростанням імпорту. Російські автори Бакаєва О. Ю. та Матвієнко Г. В. під «нетарифними обмеженнями» (заходами нетарифного регулювання) розуміють систему правових заходів, що застосовуються в області митної справи та направлених на захист національних інтересів. У словнику-довіднику «Митна справа» під редакцією Соловкова Ю. П. під терміном «нетарифне регулювання» розуміється система економічних та адміністративних заходів держави з метою регулювання експорту-імпорту.

Тож, незважаючи на всі існуючі визначення поняття «нетарифного регулювання» ми вважаємо за необхідне дати своє визначення терміну «нетарифне регулювання», хоча воно не є вичерпним і можливо потребує уточнення, щоб в подальшому знайти своє законодавче закріплення.

На наш погляд, під «нетарифним регулюванням» необхідно розуміти комплекс засобів державного адміністративного регулювання зовнішньоекономічної діяльності шляхом встановлення певних вимог до суб'єктів господарської діяльності при здійсненні ними зовнішньоекономічної діяльності, основним завданням якого є не лише протистояння посиленню конкурентних позицій країни-імпортера, але й захист національної безпеки, національних інтересів країни, національного виробництва, охорона життя та здоров'я населення країни, навколишнього середовища, моралі та релігії.

ФЕДOTOB O. II.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри морського та митного права,
кандидат юридичних наук, доцент, докторант

ПРАВОВІ ПИТАННЯ СЬОГОДЕННОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ДОХОДІВ І ЗБОРІВ ПРИ УТВОРЕННІ НОВІТНЬОГО ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО МИТНОГО ВІДОМСТВА УКРАЇНИ

Враховуючи положення Указу Президента України від 06.03.2014 р. № 285/2014 «Про визнання таким, що втратив чинність, Указу Президента України від 24 травня 2013 р. № 307» та Постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 р. № 67 «Про ліквідацію Міністерства доходів і зборів України (подали за текстом — Міндоходи)», можливо цілком слушно зазначити, що «місія» Міндоходів завершилась (не проіснувавши й календарний рік).